

Załącznik do Uchwały Nr XIX/115/19

Rady Gminy Łądek

z dnia 30 października 2019 r.

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
DLA GMINY ŁĄDEK
NA ROK 2020**

GMINA ŁĄDEK

ŁĄDEK - PAŹDZIERNIK 2019

Spis treści

I.	WPROWADZENIE	3
II.	DIAGNOZA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOMANII W GMINIE ŁĄDEK	6
III.	CELE PROGRAMU	11
IV.	ZADANIA I SPOSOBY ICH REALIZACJI	12
	1. Podejmowanie działań mających na celu zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych współuzależnionych.....	12
	2. Udzielanie rodzinom osób uzależnionych pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.....	13
	3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania przemocy, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci, uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.....	15
	4. Profilaktyka problemów związanych z używaniem narkotyków.....	15
	5. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych zajmujących się rozwiązywaniem problemów dotyczących narkomanii.....	16
	6. Współpraca z instytucjami, organizacjami pozarządowymi i osobami fizycznymi w rozwiązywaniu problemów uzależnień i przemocy w rodzinie:	16
	7. Podejmowanie działań na rzecz ograniczenia dostępności alkoholu i narkotyków.....	16
V.	WSPÓLREALIZATORZY ZADAŃ:	17
VI.	FINANSOWANIE PROGRAMU	18

I. WPROWADZENIE

Zespół uzależnienia od alkoholu – nazywany zamiennie chorobą alkoholową, polega na utracie kontroli nad ilością spożywanego alkoholu. Cechą charakterystyczną jest to, że nawet po dłuższym okresie czasu utrzymywania abstynencji może pojawić się zjawisko nawrotu symptomów uzależnienia. Uzależnienie od alkoholu jest chorobą, która zaczyna się i rozwija podstępnie, bez świadomości zainteresowanej osoby. Polega na niekontrolowanym picu napojów alkoholowych i może doprowadzić do przedwczesnej śmierci.

Jako proces patologiczny szkodzi zarówno osobie uzależnionej, jak i jej najbliższemu otoczeniu. Do głównych czynników powodujących powstawanie uzależnienia od alkoholu można zaliczyć uwarunkowanie genetyczne, osobowościowe, społeczne, nieprawidłowe wzorce rodzinne, brak celów życiowych, utratę zatrudnienia.

Brak prawidłowych wzorców i negatywny wpływ środowiska powoduje, iż niepokojący jest fakt związany z nadużywaniem alkoholu przez dzieci i młodzież pomiędzy 15 a 18 rokiem życia. Według szacunkowych obliczeń, ok. 2%-3% populacji w Polsce stanowią osoby uzależnione od alkoholu, dorosłych żyjących w otoczeniu alkoholika jest w kraju ok. 4%, a dzieci z rodzin z problemem alkoholowym – ok. 3%. W Polsce z powodu alkoholu umiera rocznie ponad 10 000 osób.

Trudno wyliczalne są straty w sferze psychologicznej i emocjonalnej, jakie wywołuje alkohol w rodzinach. Na uwagę zasługuje fakt, iż szkody, jakie są powodowane przez nadużywanie alkoholu wykraczają szeroko poza sferę osoby pijącej, dotyczą całego jej otoczenia. Rozmiary szkód mogą być zmniejszone przez skuteczną politykę wobec spożywania napojów alkoholowych. Nadużywanie alkoholu nie ogranicza się tylko do szkód osób uzależnionych, lecz dotyczy także członków rodzin. Członkowie z najbliższego otoczenia osoby uzależnionej żyją w stanie permanentnego stresu, co staje się przyczyną występowania u nich zaburzeń związanych z przystosowaniem, określanym mianem współuzależnienia. Współuzależnienie nie jest chorobą, ale zespołem nieprawidłowego przystosowania. Osoby współuzależnione wymagają leczenia i mogą uzyskać poprawę stanu zdrowia psychicznego, jeśli skorzystają z pomocy terapeutycznej oferowanej im w placówkach odwykowych.

Kolejną grupą osób dotkniętych skutkami choroby alkoholowej są dzieci żyjące w rodzinach, gdzie jedno lub oboje rodziców nadużywa alkoholu. Stanowią one, podobnie jak osoby współuzależnione 3% populacji. Dzieci te żyją w silnym stresie oraz doświadczają poczucia

niepewności i obaw o przetrwanie i bezpieczeństwo rodziny. Często są świadkami lub ofiarami przemocy. Jak pokazują statystyki, zdecydowana większość alkoholików dosyć wcześnie zaczęła pić alkohol. Należy więc zadbać o to, by wśród młodzieży prowadzić działalność profilaktyczną, zgodną z celami operacyjnym 2, Narodowego Programu Zdrowia.

Narkomania należy do najpoważniejszych problemów społecznych ostatnich lat. Niesie za sobą poważne ryzyko dla zdrowia publicznego, zwłaszcza w kontekście chorób zakaźnych, tj. HIV, zakażenie wirusem żółtaczki typu B i C, infekcje przenoszone drogą płciową, gruźlica.

Szczególnie niepokojące jest zjawisko wzrostu zagrożenia narkomanią wśród młodzieży, a także obniżanie się granicy wieku osób mających kontakt ze środkami uzależniającymi. Wśród młodzieży panuje błędny pogląd, że krótkotrwałe i incydentalne zażywanie narkotyków nie jest szkodliwe dla zdrowia i nie prowadzi do uzależnienia.

W ramach przeciwdziałania problemom alkoholowym na terenie gminy podejmowane są działania profilaktyczne. Realizatorem działań profilaktycznych związanych ze zjawiskami alkoholizmu i narkomanii jest Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA), która realizując Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na terenie gminy Łądek udziela pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom. Określa on cele ogólne i szczegółowe, zasady finansowania oraz realizatorów poszczególnych działań. W ramach programu organizowane są kolonie integracyjne dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych i warsztaty profilaktyczne dla dzieci i młodzieży.

Podstawę prawną działań w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych w Polsce stanowi ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. (Dz. U. z 2016 r. poz. 487 ze zm.). Ustawa ta określa kierunki polityki państwa wobec alkoholu. Kompleksowo reguluje zagadnienia dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, wskazuje zadania z tego zakresu oraz podmioty odpowiedzialne za ich realizację, określa również źródła finansowania tych zadań.

W realizacji zadań zawartych w Programie szczególne zastosowanie mają następujące akty prawne:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2018r. poz. 2137 ze zm.),
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r. poz. 852 z późn. zm),
3. Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz.U. z 2015 r. poz. 1916),
4. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2017 r. poz. 573 z późn. zm.),

5. Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 960 z późn. zm.),
6. Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2016r. poz. 1828 z późn. zm.),
7. Ustawa z dnia 29 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1870 z późn. zm.),
8. Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1579 z późn. zm.),
9. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1875),
10. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1938 z późn. zm.),
11. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769 z późn. zm.),
12. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390),
13. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2017r. poz. 882 z późn. zm.),
14. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016 – 2020 (Dz. U. z 2016 r. poz. 1492),

Zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi samorząd Gminy Łądek wykonuje zgodnie z art. 41 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Łądek na 2020 rok zgodny jest z Narodowym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i konstruowany w oparciu o Rekomendacje do Realizowania i Finansowania Gminnych Programów Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2020 r. wydane przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Ponadto dostosowany jest do specyfiki problemów alkoholowych w Gminie - uwzględnia lokalne możliwości realizacji pod względem społecznym, prawnym, administracyjnym i ekonomicznym.

II. DIAGNOZA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOMANII W GMINIE ŁĄDEK

Działania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w Gminie Łądek w roku 2018 i 2019.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łądku w roku 2019 zleciła wykonanie diagnozę lokalnych zagrożeń społecznych w Gminie Łądek. Badaniami objęto dorosłych mieszkańców gminy, uczniów szkół podstawowych oraz osoby prowadzące sprzedaż napojów alkoholowych.

Celem badania była identyfikacja zagrożeń społecznych w środowisku lokalnym, w szczególności obejmujących:

- postawy społeczne dotyczące problemów istotnych w środowisku lokalnym;
- zagadnienia związane z substancjami psychoaktywnymi, takimi jak narkotyki i dopalacze;
- zagadnienia związane ze spożywaniem alkoholu, postawami wobec alkoholu oraz problematyką uzależnienia;
- zagadnienia związane z uzależnieniem od papierosów oraz e-papierosów;
- zagadnienia związane z uzależnieniem od hazardu;
- zagadnienia związane z przemocą w rodzinie w tym przekonania dotyczące modelu wychowania dzieci i młodzieży w kontekście stosowania kar fizycznych;
- zagadnienia związane z cyberprzemocą oraz uzależnieniami od czynności związanych z nowymi technologiami.

1. Uchwały i zarządzenia dot. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

W 2018 roku Rada Gminy podjęła uchwały w sprawie maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu jak i poza miejscem sprzedaży, w podziale na poszczególne rodzaje napojów alkoholowych Rada Gminy Łądek podjęła również uchwałę w sprawie zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych W tej sprawie przeprowadzone były konsultacje z sołectwami.

2. Rynek napojów alkoholowych.

- liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) - 45
- liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne) - 5
- w roku 2018 i do dnia 30.09.2019 r. nie podjęto decyzji o cofnięciu zezwolenia
- w roku 2018 i do dnia 30.09.2019 r. wydano 7 decyzji o wygaśnięciu zezwolenia; 1 decyzja z powodu likwidacji punktu sprzedaży napojów alkoholowych; 6 decyzji z powodu rezygnacji z zezwolenia;

Na podstawie oświadczeń złożonych przez przedsiębiorców prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych w roku 2018 na terenie Gminy Łądek kształtowała się w następujący sposób:

Do 4,5% (oraz piwo)	Od 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa)	Pow. 18%	Razem
1.022.894,93 zł	163.482,56 zł	1.316.529,82 zł	2.502.907,31 zł

W stosunku do roku 2017 w roku 2018 zauważono wzrost sprzedaży alkoholu do 4,5%, natomiast spadła sprzedaż alkoholu od 4,5% do 18%. Sprzedaż alkoholu powyżej 18% pozostaje na zbliżonym poziomie w stosunku do roku 2017.

3. Gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych.

Komisja w obecnym składzie powołana została przez Wójta Gminy Łądek Zarządzeniem Nr 2/2014 z dnia 10 lutego 2014 r., Zarządzeniem nr 32/2016 z dnia 29.04.2016 r. w sprawie zmiany składu Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i zarządzeniem Nr 54/2018 z dnia 1 października 2018 r. w sprawie uzupełnienia składu członka Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Skład komisji w 2018 roku przedstawiał się następująco:

1. Barbara Siwek – przewodnicząca komisji
2. Karolina Rewers – z-ca przewodniczącego komisji
3. Daria Nowak – sekretarz komisji
4. Krystyna Dąbkiewicz – członek komisji
5. Emil Wojtczak – członek komisji.

Do komisji nie wpłynął żaden wniosek o podjęcie procedury sądowego zobowiązania do leczenia odwykowego.

Do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego skierowano 0 osób.

Członkowie komisji w roku 2019 uczestniczyli w jednym szkoleniu podnoszącym kompetencje.

4. Punkt konsultacyjno-informacyjny.

GKRPA zapewniła możliwość konsultacji osobom potrzebującym pomocy w Punkcie Konsultacyjnym dla osób uzależnionych i współuzależnionych. Podejmowano działania psychologiczne i terapeutyczne w zakresie niesienia pomocy osobom potrzebującym. Psycholog pełnili dyżury zgodnie z zawartą umową. Terapeuta udzielał pomocy terapeutycznej na zasadzie współpracy z NFZ. W roku 2018 z pomocy skorzystały 4 osoby.

5. Profilaktyka zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży.

W ramach innych programów profilaktycznych oraz działań niebędących ustrukturyzowanymi programami profilaktycznymi w Łądku prowadzone były:

- ✓ Programy z obszaru profilaktyki uniwersalnej skierowanej do dzieci i młodzieży, w których wzięło udział 40 uczniów.
- ✓ Programy z obszaru profilaktyki selektywnej dla grup ryzyka, w których wzięło udział 352 uczniów, 60 nauczycieli lub wychowawców oraz 236 rodziców.
- ✓ Jednorazowe prelekcje, pogadanki, w których wzięło udział 40 osób.
- ✓ Imprezy sportowe.
- ✓ Warsztaty dla rodziców z zakresu profilaktyki problemowej, w których wzięło udział 236 osób.
- ✓ Szkolenia/warsztaty dla nauczycieli/wychowawców w obszarze profilaktyki problemowej, w których wzięło udział 60 osób.

Gmina Łądek w roku 2018 w ramach realizacji gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych współpracowała z organizacjami pozarządowymi oraz kościołami i związkami wyznaniowymi w postaci organizowania wspólnych przedsięwzięć w zakresie profilaktyki szkolnej i środowiskowej.

6. Komisariat policji

Poniższa tabela przedstawia dane pozyskane od Policji w roku 2018 dotyczące problemów społecznych związanych z nadużywaniem alkoholu.

Liczba nietrzeźwych osób nieletnich zatrzymanych w policyjnych izbach dziecka lub odwiezionych do domów rodzinnych	2

Liczba zatrzymanych osób nietrzeźwych w celu wytrzeźwienia w pomieszczeniach policyjnych	8

Na obszarze gminy Łądek znajdują się następujące placówki oświaty:

- Zespół Szkolno-Przedszkolny im. Wojska Polskiego w Łądku,
- Zespół Szkolno-Przedszkolny im. Orła Białego w Ratyniu,
- Zespół Szkolno-Przedszkolny im. K.K. Baczyńskiego w Ciężeniu,

Ustawa z 24 kwietnia 2004 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie wprowadziła nową kategorię organizacji pozarządowych, czyli organizacje pożytku publicznego.

Ustawa reguluje zasady:

- prowadzenia działalności pożytku publicznego przez organizacje pozarządowe i korzystania z tej działalności przez organy administracji publicznej w celu wykonywania zadań publicznych;
- uzyskiwania przez organizacje pozarządowe statusu organizacji pożytku publicznego oraz funkcjonowania organizacji pożytku publicznego;
- sprawowania nadzoru nad prowadzeniem działalności pożytku publicznego.

Organizacje pozarządowe są przejawem społeczeństwa obywatelskiego, jedną z form aktywności społecznej. Odgrywają ważną rolę nie tylko w konsolidacji lokalnej społeczności, organizacyjnym wzmacnianiu władz lokalnych, lecz również zwiększają szanse rozwoju małych i średnich miejscowości. Dobrze zorganizowane środowisko może sprzyjać aktywizowaniu nie tylko pojedynczych osób i marginalizowanych grup społecznych, ale ich lokalnego otoczenia, sprzyja budowaniu samowystarczalności społeczności lokalnych poprzez uruchomienie i wykorzystanie jej zasobów. Według danych Urzędu Gminy w Łądku na terenie gminy funkcjonuje 12 organizacji pozarządowych - stowarzyszeń, związków, kół i klubów.

Określone w programie jednoznaczne, czytelne zasady i procedury pozwalają na kompleksową współpracę samorządu z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na zasadzie partnerstwa i wyrażają intencję realizacji ustawowych zadań przypisanych gminie w ścisłym współdziałaniu z organizacjami pozarządowymi i podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.

Dzielnicowi współpracują z placówkami oświatowo - wychowawczymi, jak również z poszczególnymi organami administracji samorządowej jak np. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Podejmowane są działania

w celu ograniczenia liczby przestępstw i wykroczeń w szkołach oraz w bezpośrednim otoczeniu szkół.

Działania profilaktyczne

Dzielnicowi realizują zadania w ramach Narodowego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii oraz Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie . W ramach tych programów podejmowano działania profilaktyczne we współpracy ze szkołami, instytucjami powiatowymi, gminnymi oraz stowarzyszeniami. Współpraca ze szkołami polegała przede wszystkim na organizowaniu prelekcji i spotkań z dziećmi i młodzieżą, spotkań z dyrekcją placówek oraz pedagogami i psychologami. Organizowano wspólne przedsięwzięcia na rzecz poprawy bezpieczeństwa uczniów i przedszkolaków oraz zwiększeniu ich świadomości w zakresie zachowań zgodnych z prawem i unikania zachowań ryzykownych w różnych dziedzinach życia. Razem z placówkami oświatowymi organizowane były również warsztaty dla rodziców odnośnie praw i obowiązków dzieci, rodziców oraz szeroko rozumianego bezpieczeństwa.

Działania profilaktyczne kierowane są również do osób starszych zrzeszonych w ramach Łądkowskiego Uniwersytetu III wieku oraz Klubu Seniora + w Ciężeniu. Działania kierowane do tej grupy polegają na przeprowadzaniu prelekcji i spotkań z przedstawicielami różnych instytucji w celu uświadomienia skutków nadużywania alkoholu oraz innych środków odurzających.

III. CELE PROGRAMU

- 1.** Ograniczenie zasięgu problemów alkoholowych oraz narkomanii na terenie Gminy Łądek.
- 2.** Minimalizacja szkód spowodowanych nadużywaniem alkoholu i narkotyków.
- 3.** Zapobieganie powstawaniu nowych zagrożeń związanych z alkoholem i zażywaniem narkotyków.
- 4.** Podnoszenie poziomu wiedzy społeczności Gminy Łądek w zakresie problemów alkoholowych oraz problemów z zażywaniem narkotyków.

IV. ZADANIA I SPOSOBY ICH REALIZACJI

1. Podejmowanie działań mających na celu zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych współuzależnionych.

Uzależnienie od alkoholu to zachowanie związane z pićm oraz zaczynające dominować nad innymi zachowaniami, które miały poprzednio dla osoby większą wartość. Osoby uzależnione bronią się przed leczeniem odwykowym, ponieważ nie mają świadomości, że są chore. Wiedzą, że piją za dużo, za często, w nieodpowiednich sytuacjach inaczej niż planują, ale równocześnie znajdują usprawiedliwienia takiego sposobu spożywania alkoholu i głęboko wierzą, że mogą samodzielnie zapanować nad swoim pićm.

Uzależnieni uważają, że przyczyną ich picia są inni ludzie, sytuacje, zdarzenia, los. Boją się, że spotkanie z terapeutą, psychologiem, psychiatrą skończy się rozpoznaniem uzależnienia co nieuchronnie zaowocuje rozstaniem się z alkoholem i nie potrafią sobie wyobrazić swojego życia bez alkoholu.

Najbardziej skuteczną metodą leczenia jest psychoterapia, jeżeli pacjent spotyka się indywidualnie ze swoim terapeutą i równolegle uczestniczy w spotkaniach grupy terapeutycznej i innymi pacjentami uzależnionymi od alkoholu.

W zdrowieniu z uzależnienia największy sukces osiągają osoby, które leczenie w programach psychoterapii uzależnienia realizowanych w placówkach odwykowych łączą jednocześnie z aktywnym uczestnictwem w grupach samopomocowych. Samo uczestnictwo w mitingach AA czy spotkaniach w klubie abstynenta najczęściej nie wystarcza, aby skutecznie poradzić sobie z uzależnieniem.

W naszej okolicy jest możliwość brania udziału w mitingach.

Punkty konsultacyjne pełnią ważną rolę w lokalnym systemie pomocy, jednak do ich zadań nie należy prowadzenie psychoterapii osób uzależnionych, która jest zbiorem świadczeń zdrowotnych, a te udzielane są wyłącznie przez podmioty prowadzące działalność leczniczą. Zatem punkty konsultacyjne nie są (i nie mogą być!) alternatywą czy konkurencją dla placówek leczenia uzależnień.

Obecnie oferta punktów konsultacyjnych stała się bardziej interdyscyplinarna, a ich zadaniem jest zdiagnozowanie problemów całej rodziny i zaplanowanie pomocy dla wszystkich jej członków (dorosłych i dzieci). W przypadku podejrzenia występowania uzależnienia właściwą formą pomocy jest skierowanie do placówki odwykowej. Przykładem interdyscyplinarności porad jest sytuacja, w której do punktu zgłasza się żona w sprawie pijącego męża. Konsultant powinien

podjąć próbę zdiagnozowania innych problemów, jakie mogą występować w tej rodzinie, np. przemoc, zaniedbywanie dzieci, problem pijących nastolatków, ubóstwo. W związku z tym osoby dyżurujące w punkcie konsultacyjnym muszą być interdyscyplinarnie przeszkolone w zakresie różnych zjawisk, które występują w rodzinie z problemem alkoholowym oraz możliwych do zaproponowania rozwiązań. Powinny posiadać umiejętności w zakresie udzielania pomocy psychologicznej (nawiązanie kontaktu, przeprowadzenie interwencji kryzysowej, udzielenie wsparcia, motywowanie, poradnictwo) oraz mieć wiedzę na temat:

- picia szkodliwego, uzależnienia, współuzależnienia, sytuacji dzieci w rodzinie alkoholowej;
- zjawiska przemocy w rodzinie, problemów pijących nastolatków;
- bazy adresów i ofert profesjonalnych placówek pomocowych na terenie powiatu i województwa.

Zadania punktu konsultacyjnego:

- motywowanie zarówno osób uzależnionych, jak i członków ich rodzin do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia, kierowanie do leczenia specjalistycznego oraz do skorzystania z pomocy grup samopomocowych,
- udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym (np. przez rozmowy podtrzymujące, uruchomienie przy punkcie konsultacyjnym grupy wsparcia dla osób po zakończonym leczeniu w placówce leczenia uzależnienia od alkoholu),
- rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielenie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy;
- inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej,
- gromadzenie aktualnych informacji na temat dostępnych miejsc pomocy i kompetencji poszczególnych służb i instytucji z terenu gminy, które powinny być włączone w systemową pomoc dla rodziny.

2. Udzielanie rodzinom osób uzależnionych pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Dzieci w rodzinie z problemem alkoholowym.

Nadużywanie alkoholu wpływa niekorzystnie na życie wszystkich członków rodziny. Dzieci mające pijących problemowo rodziców przeżywają zdecydowanie więcej – niż ich rówieśnicy – trudnych sytuacji i emocji: leku, napięć, wstydu, odrzucenia, samotności.

W związku z nieprzewidywalnością zachowań rodziców, często zmianą ich nastrojów i wzajemnych relacji, atmosfera ciągłego zagrożenia i napięcia w rodzinie, nie czują się w domu

pewnie i bezpiecznie. Nie zawsze znajdują oparcie w dorosłych. Są świadkami, a czasami ofiarami przemocy. Doświadczają wielu psychicznych urazów.

Dzieci w rodzinie z problemem alkoholowym potrzebują bezwzględного oparcia, poczucia stałości i bezpieczeństwa przynajmniej za strony jednego z rodziców. Psychiczne opuszczenie, brak wsparcia i przewlekłe cierpienie mogą wpłynąć negatywnie na funkcjonowanie w życiu dorosłym.

Efektem doświadczeń wyniesionych z życia w rodzinie z problemem alkoholowym mogą być pewne ustalone schematy zachowań i reakcji emocjonalnych, które utrudniają osiągnięcie zadowolenia i satysfakcji z życia, a zwłaszcza nawiązywanie bliskich relacji z innymi ludźmi w dorosłym życiu. Powstały na tym tle zespół zaburzeń przystosowania nazywany jest przez terapeutów syndromem dorosłego dziecka alkoholika (DDA).

Nadmierne picie alkoholu przez osobę bliską wywiera negatywny wpływ na wszystkich członków rodziny i rodzi bardzo poważne konsekwencje zdrowotne, psychologiczne, społeczne i materialne. Prowadzi do dezorganizacji rodziny, a nawet czasem do jej rozpadu. Aby lepiej poradzić sobie z trudną sytuacją, członkowie rodziny mogą skorzystać z pomocy psychologicznej świadczonej w placówkach terapii uzależnień, których zadaniem jest leczenie osób uzależnionych, ale również wspieranie osób cierpiących z powodu picia swoich bliskich.

Na polu rozwiązywania problemów alkoholowych w społecznościach lokalnych wśród wielu grup zajmujących się tą problematyką jednymi z najważniejszych są ruchy abstynenckie. To one niejednokrotnie stanowią ważne miejsce promowania zdrowego i trzeźwego stylu życia w społeczności lokalnej. Są też ważnym miejscem pomocy dla osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin.

Powyższe zadanie realizowane jest w Gminie Łądek poprzez:

- finansowanie lub dofinansowanie działalności świetlic opiekuńczo - wychowawczych i innych struktur dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym,
- dofinansowanie wybranych programów terapeutycznych dla osób współuzależnionych oraz dzieci wychowujących się w rodzinach z problemem alkoholowym i problemem przemocy,
- współdziałanie w zakresie procedury Niebieskiej Karty,
- zapewnienie profesjonalnej pomocy interwencyjnej i terapeutycznej dzieciom - ofiarom przemocy oraz ich rodzinom,
- dofinansowanie programów terapeutycznych dla dzieci - ofiar przemocy,
- finansowanie wyjazdów i kolonii dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i problemem przemocy w rodzinie.

- organizowanie różnych form wypoczynku z programami niwelującymi zachowania ryzykowne dla dzieci i młodzieży z grup ryzyka, pochodzących ze środowisk zagrożonych problemami społecznymi związanymi z używaniem alkoholu i przemocą w rodzinie.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania przemocy, w szczególności dla dzieci i młodzieży.

Picie alkoholu przez młodych ludzi jest najczęstszym zachowaniem ryzykownym. Spożywanie alkoholu przez osoby niepełnoletnie upośledza czynności poznawcze: koncentrację uwagi, zapamiętywanie, uczenie się, rozwój kontroli emocjonalnej. Prowadzi do podejmowania innych zachowań ryzykownych, groźnych dla życia i zdrowia, zakłóca proces rozwojowy, może również powodować spowolnienie wzrostu i zaburzenia hormonalne.

Powyższe zadanie realizowane będzie poprzez:

- finansowanie rekomendowanych programów profilaktycznych (lista programów na stronach Ośrodka Rozwoju Edukacji, Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii w szkołach podstawowych,
- wspieranie edukacji rodziców i wychowawców w zakresie pomocy młodzieży w utrzymaniu abstynencji dzieci oraz kształtowaniu atmosfery społecznej negującej nadmierne używanie alkoholu,
- finansowanie szkoleń dla grup zawodowych zajmujących się rozwiązywaniem problemów alkoholowych i przemocy w rodzinie – nauczycieli, pedagogów, psychologów, policjantów itp.
- organizowanie i finansowanie szkoleń dla członków GKRPA i osób aspirujących do pracy w komisji,
- podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych.

4. Profilaktyka problemów związanych z używaniem narkotyków.

Powyższe zadanie realizowane jest w Gminie Łądek poprzez:

- Organizowanie i sfinansowanie szkoleń z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów narkomanii dla członków komisji, pedagogów szkolnych, nauczycieli wychowawców, osób pracujących z młodzieżą,
- Dofinansowanie rekomendowanych programów profilaktycznych dla uczniów szkół podstawowych w zakresie zapobiegania narkomanii.

5. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych zajmujących się rozwiązywaniem problemów dotyczących narkomanii.

Powyższe zadanie realizowane jest w Gminie Łądek poprzez:

- Współpraca z Komendą Powiatową Policji w Słupcy w celu prowadzenia wspólnych działań profilaktycznych wynikających z ustawy o policji i ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Wsparcie merytoryczne i finansowe przy realizacji działań profilaktycznych.
- Współpraca z instytucjami i stowarzyszeniami kulturalnymi, sportowymi i oświatowymi w zakresie zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży.

6. Współpraca z instytucjami, organizacjami pozarządowymi i osobami fizycznymi w rozwiązywaniu problemów uzależnień i przemocy w rodzinie:

- organizowanie konkursów na realizację zadań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przemocy w rodzinie.
- prowadzenie działań w zakresie przeciwdziałania i usuwania skutków problemów uzależnień,

7. Podejmowanie działań na rzecz ograniczenia dostępności alkoholu i narkotyków.

- Prowadzenie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych.
- Prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych pod kątem zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż alkoholu.

V. WSPÓŁREALIZATORZY ZADAŃ:

Za realizację programu odpowiedzialny jest Wójt Gminy, który podejmuje działania przy pomocy:

1. Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
2. Szkół Podstawowych z terenu Gminy Łądek.
3. Organizacji pozarządowych.
4. Innych podmiotów, którym zlecane są zadania zawarte w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.
5. Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łądku.
6. Policji.

VI. FINANSOWANIE PROGRAMU

1. Gminny Program realizowany będzie przez cały rok kalendarzowy w ramach środków finansowych planowanych w budżecie Gminy Łądek, pozyskiwanych zgodnie z art. 9 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Określa je preliminarz wydatków opracowany na dany rok, zgodny z projektem budżetu Gminy w dziale 851 – ochrona zdrowia, w rozdziale 85154 - przeciwdziałanie alkoholizmowi 71.500,00 zł oraz w rozdziale 85153 – przeciwdziałanie narkomanii 3.500,00 zł.

2. Zgodnie z art. 18.2 cytowanej ustawy dochody z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wykorzystywane będą na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i nie mogą być przeznaczone na inne cele. Niewykorzystane środki przeznaczone na realizację programu przesuwają się jako środki nie wygasające na realizację zadań wymagających kontynuacji w roku następnym do momentu uprawomocnienia się nowego Gminnego Programu.

3. Zasady wynagradzania członków komisji.

Członek Komisji za udział w posiedzeniu otrzymuje ryczałtowe wynagrodzenie w wysokości:

Przewodnicząca Komisji: 500,00zł brutto

Sekretarz Komisji: 370,00zł brutto

Wiceprzewodnicząca Komisji: 340,00zł brutto

Członkowie Komisji: 320,00zł brutto

za następujące zadania:

- motywowanie do leczenia odwykowego,

- kontrole placówek,

- opiniowanie punktów sprzedaży,

Każdorazowa nieobecność na posiedzeniu komisji wiąże się obniżką wynagrodzenia o 10 %. Podstawę do wypłaty wynagrodzenia dla członków komisji stanowi sporządzona lista obecności i podpisana przez Przewodniczącą Komisji lista obecności. Ustala się zwrot kosztów: delegacji, diet, przejazdów, noclegów na zasadach określonych dla pracowników urzędu gminy za podróże służbowe na terenie kraju.

Sporządziła:

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych